

HOLLANDFESTIVAL 76

De Nederlandse Operastichting
Der Rosenkavalier

Het Nederlands Operakoor
Koordirigent: Thijs Kramer

Kostuums vervaardigd in eigen
atelier o.l.v. Ruth Hellmer en bij de
firma G. Rhebergen
Dekors vervaardigd in eigen atelier
o.l.v. Nico Out
Pruiken en grimewerk o.l.v.
Henk van Dreumel

Pauze na het eerste en tweede
bedrijf

**Fotografieren en het vervaardigen
van bandopnamen tijdens de
voorstellingen is niet toegestaan**

**It is strictly prohibited to take
photographs and make films or
tapes during the performances**

Inhoud

Eerste bedrijf

De Marschallin, die te veel door haar echtgenoot alleen gelaten wordt en vervallen is in een leventje van audiënties, vervelende visites en kerkbezoek, is verwickeld geraakt in een reeks heimelijke liefdesavontuurtjes. Haar laatste amourette beleeft zij met Octavian, de jonge graaf Rofrano, maar hun geluk wordt voortdurend bedreigd door het risico van ontdekking. Zo valt nu plotseling weer Baron Ochs binnen, een neef van de Marschallin, die heeft doorgezet dat hij te allen tijde bij de Marschallin kan worden toegelaten. Inplaats van zich verborgen te houden, trekt Octavian echter de kleren van een kamermeisje aan, die hij in een kast heeft gevonden. Hij hoopt zich op die manier vlug samen met de bedienden uit de voeten te kunnen maken.

Helaas heeft hij geen rekening gehouden met de voorliefde van de Baron voor knappe meisjes en wordt derhalve gedwongen in de kamer te blijven, waar de Baron geen kans voorbij laat gaan om „Mariandel“ het hof te maken, zelfs waar zijn „meesteres“ bij is. Ochs houdt een lang verhaal over de vrolijke sexuele vrijheid, die hij op zijn landgoed geniet, zulks in flagrante tegenstelling met wat hij noemt de meer „defensieve positie“, die tot de plichten van een dame als de Marschallin behoort. Het feit, dat hij naar de stad is gekomen om in het huwelijk te treden, maakt natuurlijk geen enkel verschil en hij vraagt de Marschallin zelfs, ‘Mariandel’ aan zijn toekomstige barones als huwelijksgeschenk te geven. Maar dit verzoek wordt afgewezen.

Door een ondeugende inval gedreven komt de Marschallin er echter toe Ochs het voorstel te doen de Zilveren Roos, een onderdeel van de pompeuze verlovingsceremonie, die aan het huwelijk vooraf gaat, door Octavian te laten overhandigen. Zij laat zelfs het portret van Octavian zien en Ochs is hoogst verbaasd te zien hoezeer dat portret lijkt op het ‘kamermeisje’. De Marschallin vertelt hem, dat ‘Mariandel’ een natuurlijke zuster van Octavian is, op wie zij bijzonder is gesteld. Ochs zegt, dat hij ook een natuurlijke zoon heeft, Leopold, die als kamerdienaar bij hem werkt.

Dan volgt de ochtendceremonie van de audiëntie en onder de vele aanwezigen bevinden zich een notaris, die van Ochs instructies krijgt voor zijn huwelijksvoorwaarden, een italiaanse zanger en twee intriganten, Annina en Valzacchi, die Ochs aanbieden om Mariandel voor hem in te palmen.

Wanneer de Marschallin eindelijk alleen is, komt zij tot de conclusie dat de gebeurtenissen van die morgen haar nogal gedeprimeerd hebben. De energie en het onbehoorlijke gedrag van Ochs, zijn op til zijnde huwelijk met een meisje, dat evenzeer het slachtoffer van een door anderen gearrangeerd huwelijk is, als zij vroeger zelf is geweest, dat alles doet haar eigen situatie nog sterker naar voren komen en herinnert haar er aan, dat zij er niet jonger op wordt.

Het is dus niet zo vreemd dat zij, wanneer Octavian terugkomt, niet aan zijn energie en jeugdig vuur kan tegemoetkomen en zij krijgen, misschien voor het eerst, een flinke ruzie. Dan zegt ze tegen hem dat hij haar vroeger of later toch voor een jongere vrouw in de steek zal laten en dat zij zelf – tegen die tijd – op zo zacht mogelijke wijze een eind aan hun verhouding zal maken. Daarna stuurt ze hem verdrietig weg. Ze laat hem de Zilveren Roos brengen.

Tweede bedrijf

Octavian komt met zijn gevolg aan en overhandigt de Zilveren Roos aan Sophie von Faninal namens haar bruidegom, Baron Ochs.

Tussen Octavian en Sophie is het liefde op het eerste gezicht en wanneer Ochs arriveert, is het contrast in schoonheid en manieren tussen beide mannen zo groot dat Sophie, alle égards als plichtsgetrouwe dochter vergetend, zich heftig tegen Ochs weert. Haar vader, een pas in de adelstand verheven koopman, tracht haar met hulp van haar dame van gezelschap, Marianne, te kalmeren. Zij vinden allebei dat Ochs brutale gedrag iets charmant informeels heeft en dat het een eer is zo door hem te worden behandeld.

Faninal en Ochs gaan weg om de huwelijksvereenkomst te bespreken en de gezelschapsdame wordt weggeroepen om de orde te herstellen in de bediendenvertrekken, waar het gevolg van Ochs achter de dienstmeisjes aanzit.

Als ze zo onverwacht alleen achterblijven, verklaren Sophie en Octavian elkaar hun liefde en zij vraagt hem om hulp.

Annina en Valzacchi betrappen hen in een omhelzing en roepen Ochs. Na de

woordenwisseling die dan ontstaat, trekken Ochs en Octavian hun degens en Ochs wordt licht gewond.

Von Faninal, die ontzet is door de klap die zijn sociale ambities hebben gekregen, zet Octavian de deur uit en dreigt Sophie in een klooster te zullen opsluiten, als ze niet met Ochs trouwt.

Annina en Valzacchi bieden Octavian hun hulp aan en wanneer alles weer tot rust is gekomen, brengt Annina Ochs een briefje met een afspraak: van niemand anders dan van 'Mariandel'.

Ochs is van mening, dat hij, ondanks alle voorvallen op die dag, niet onfortuinlijk is.

Derde bedrijf

Opnieuw verkleed als 'Mariandel' wacht Octavian in een slecht befaamde herberg, waar men een kamer voor hen heeft gereserveerd, op Ochs. Valzacchi, die nu bij Octavian in dienst is, bereidt een aantal verrassingen voor Ochs voor, die zoals zij hopen, hem te schande zullen maken en Sophie zullen redden.

Ochs, die de kosten graag zo laag mogelijk wil houden, laat het grootste gedeelte van de kaarsen doven en stuurt het personeel weg. Zijn knecht, Leopold, zal wel aan tafel dienen. Het blijkt dat 'Mariandel' de wijn slecht kan verdragen en ze raakt al heel gauw aangeschoten. Dat moedigt Ochs aan in zijn avances. Alleen de griezelige gelijkenis van 'Mariandel' met zijn aartsvijand Octavian brengt hem af en toe uit het lood. Als het feestje het hoogtepunt heeft bereikt, schrikt Ochs eerst vreselijk van allerlei vreemde verschijningen en raakt dan buiten zichzelf van woede, wanneer een onbekende vrouw in het zwart hem als haar weggelopen man opeist. Het schandaal en lawaai trekken de aandacht van de politie, die het pand binnendringt. Ochs staat opnieuw voor schut wanneer Valzacchi weigert hem te identificeren. Leopold glipt weg om hulp te halen. Dan komt 'Mariandel' voor den dag en verklaart dat zij het slachtoffer van een poging tot verleiding is. Ochs, die nu diep in de nesten zit, verklaart dat zij verloofd zijn en dat zij Sophie von Faninal is. Op dat moment arriveert von Faninal, die stilletjes door Valzacchi gewaarschuwd is en ontkent iedere relatie met dat schepsel. Hij haalt Sophie zelf er bij om het te bewijzen. Maar de schande is te veel voor von Faninal, hij valt flauw.

Tenslotte wordt de situatie gered door de komst van de Marschallin, die door Leopold gehaald is. Zij brengt het voor elkaar dat Ochs door de commissaris van politie wordt vrijgelaten. Nu rest 'Mariandel' alleen nog zich als Octavian bekend te maken. En dan merkt Ochs pas, hoe hij voor de gek is gehouden.

Natuurlijk ontmoet de Marschallin nu ook Sophie en realiseert zich, dat er een eind aan haar verhouding met Octavian is gekomen. Octavian heeft een jongere vrouw gevonden, zoals ze al voorspeld had, en zij laat de twee alleen om van hun jong geluk te genieten.

Agenda

Der Rosenkavalier – Richard Strauss

wo.	2 juni	Amsterdam	Stadsschouwburg	19.00 uur
za.	5 juni	Amsterdam	Stadsschouwburg	19.00 uur
di.	8 juni	Rotterdam	Schouwburg	19.00 uur
vr.	11 juni	Eindhoven	Stadsschouwburg	19.00 uur
di.	15 juni	Amsterdam	Stadsschouwburg	19.00 uur
vr.	18 juni	Scheveningen	Circustheater	19.00 uur
ma.	21 juni	Scheveningen	Circustheater	19.00 uur

De volgende serie voorstellingen :

Of Mice and Men – Carlisle Floyd

Muzikale leiding	Michael Charry
Regie	Rhoda Levine
Dekors en kostuums	Lewis Brown

George	Julian Patrick
Lennie	William Neill
Curley	Jan Blinkhof
Candy	Frederick Burchinal
Curley's wife	Riki Turofsky
Slim	Thomas McKinney
Carlson	Rudolf Ruivenkamp
Ballad singer	Jan Handerson
8 Ranch Hands	

Het Omroeporkest
(wijzigingen voorbehouden)

do.	10 juni	Scheveningen	Circustheater	20.15 uur
za.	12 juni	Amsterdam	Stadsschouwburg	20.15 uur
ma.	14 juni	Amsterdam	Stadsschouwburg	20.15 uur
do.	17 juni	Amsterdam	Stadsschouwburg	20.15 uur
zo.	20 juni	Rotterdam	Schouwburg	20.15 uur

Synopsis

First act

The Marschallin, neglected by her husband and reduced to a life of levees, sick visits and church going, has drifted into a series of furtive love affairs. The latest of these is with young Octavian, Count Rofrano, but their happiness together is constantly threatened by the risk of discovery. One such interruption is by Baron Ochs, the Marschallin's cousin, who insists that he has access to her at all time. Instead of remaining concealed, however, Octavian put on a chambermaid's outfit which he finds in a closet, hoping thereby to slip away quickly among the servants.

Unfortunately he reckons without the Baron's appetite for pretty girls, and is obliged to remain in the room, where the Baron wastes no opportunity of propositioning 'Mariandel' even in front of her 'mistress'. Ochs expands on the joyous sexual freedom he enjoys on his country estates, contrasting sharply with what he calls the more 'defensive positions' incumbent upon a lady like the Marschallin. The fact that he has come to town to take a wife makes no difference, of course, and he even asks for Mariandel as a wedding present to his new Baroness, but this is refused.

However, the Marschallin's mischievous humour leads her to propose Octavian as the Silver Rose Bearer to Ochs in the elaborate betrothal ceremony which precedes the marriage. She even shows him Octavian's portrait, and Ochs is astonished by its resemblance to the 'maid'. The Marschallin explains that she is a bastard sister of Octavian whom she particularly values. Ochs explains that he too has a bastard, Leopold, whom he uses as his valet.

The morning ceremony of the levée now takes place and among the crowd are an attorney who takes instruction from Ochs on the marriage settlement, an Italian singer and two intriguers, Annina and Valzacchi who offer to try and trace Mariandel for Ochs. Finally left alone, the Marschallin discovers that the events of the morning have left her in low spirits. The energy and misbehaviour of Ochs, his approaching marriage to a girl as much a victim of an arranged marriage as she herself has been emphasize her situation and remind her that she is not growing any younger.

Not surprisingly, when Octavian returns she cannot respond to his energy and freshness and they have, perhaps, their first major row. She then tells him that sooner or later he will leave her for a younger woman, and that when that time comes she will make the breach as gently as possible. Then she sends him sadly away, and after him the Silver Rose.

Second act

Octavian and his retinue present the Silver Rose to Sophie von Faninal on behalf of her bridegroom Baron Ochs. Octavian and Sophie fall in love immediately, and when Ochs arrives the contrast in beauty and breeding between the two men is so great that Sophie, forgetting all her manners as a dutiful daughter, resists Ochs with spirit. Her father, a newly enobled merchant, attempts to calm her down with the help of Marianne, her Duenna. They both think that Ochs' licentious behaviour is charmingly informal and a privilege to suffer.

Faninal and Ochs retire to discuss the marriage settlement, while the Duenna is called away to deal with a disturbance below stairs, where Ochs' retinue are trying to rape the maids. Left so fortuitously alone together, Sophie and Octavian declare their love as she appeals for his help. Annina and Valzacchi catch them in one another's arms and call Ochs. In the ensuing argument Ochs and Octavian fight and Ochs is slightly wounded.

Faninal, aghast at this blow to his social ambitions, throws Octavian out of the house and consigns Sophie to a convent if she refuses to marry Ochs.

Annina and Valzacchi offer assistance to Octavian and when all the fuss has died down, Annina brings Ochs a letter of assignation, from none other than 'Mariandel'. Ochs feels that in spite of the events of the day his luck has not run out after all.

Third act

Disguised once more as Mariandel, Octavian awaits Ochs at a disreputable inn where a private room has been reserved for them. Valzacchi, now in the pay of

Octavian, arranges a few surprises for Ochs which, it is hoped, will lead to his disgrace and Sophie's salvation.

Ochs, anxious to keep down costs, extinguishes most of the candles and dismisses the staff. His valet, Leopold, will wait at table. Mariandel proves to have no head for wine and soon gets tipsy, which encourages Ochs in his advances. Only Mariandel's uncanny resemblance to his arch enemy Octavian occasionally upsets his confidence. At the height of the feast Ochs is startled by several strange apparitions and then outraged when an unknown woman in deepest black claims him as her runaway husband. The scandal and uproar bring the police to the premises, and Ochs is further embarrassed when Valzacchi refuses to identify him. Leopold slips away to seek help.

Then Mariandel reveals herself and claims to be victim of a seduction.

Ochs, in serious trouble now, explains that they are engaged, and that she is Sophie von Faninal. At this point Faninal, secretly summoned by Valzacchi, arrives, disclaims all knowledge of this wench and produces Sophie herself to prove it. But the disgrace is too much for Faninal, who collapses.

The situation is fully resolved by the arrival of the Marschallin, whom Leopold has fetched; she arranges for Ochs to be released by the Police Commissar. It only remains for Mariandel to reveal herself as Octavian and Ochs realises at last how much he has been fooled.

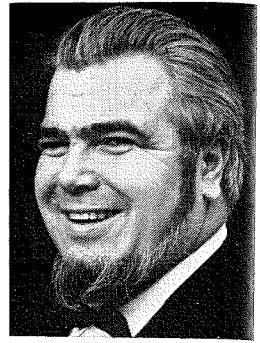
Inevitably the Marschallin meets Sophie, and she too realises that her affair with Octavian is at an end. Octavian has found a younger love, as she predicted, and she leaves them alone to enjoy their new found happiness.

Evelyn Lear

Frederica von Stade

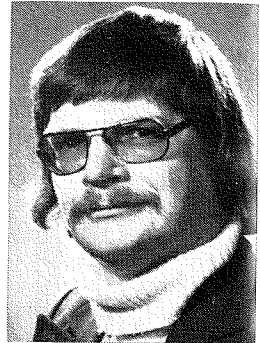
Jules Bastin

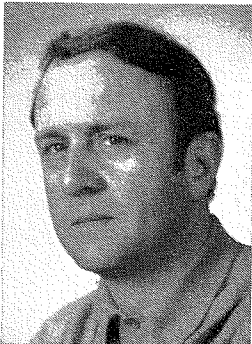
Paul Bindels

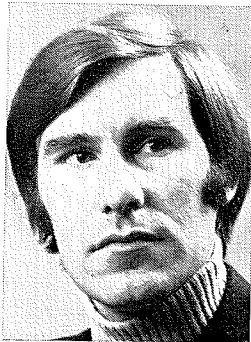
Lodewijk Meeuwssen

Ad Kooymans

Frans Fiselier

Wouter Goedhart

Angela Bello

Thea van der Putten

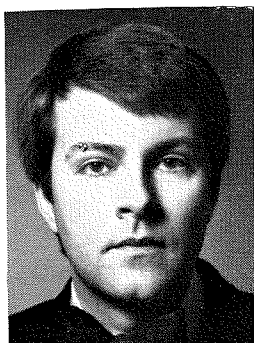
Marianne Dieleman

Renée van Haarlem

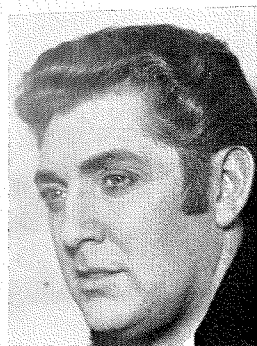
Matthijs Coppens

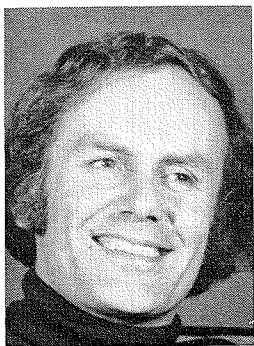
James Atherton

Sophia van Sante

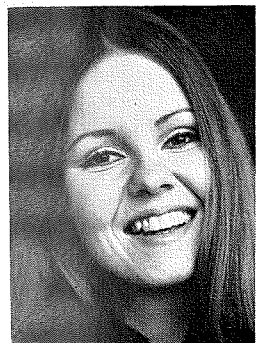
Anton de Ridder

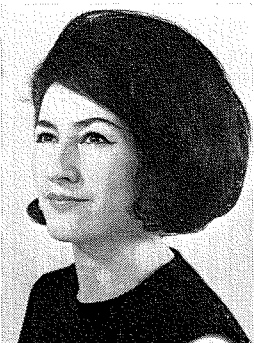
Henk Smit

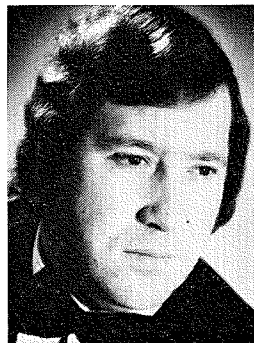
Derek Hammond-Stroud

Ruth Welting

Nelly Morpurgo

Adriaan van Limpt